

AZ EST

Politikai napilap

FELELŐS SZERKESZTŐ: MIKLÓS ANDOR

Előfizetési árak:
Egy hónapra 100.— korona
Negyedévre 250.— korona
Félévre 500.— korona
Égész évre 1100.— korona
Külföldön
a fenti árak kétszerese
Egyes szám ára 5 korona
Ausztriában 100 osztr. K

Szerkesztőség:
VII. kerület, Erzsébet-körút 7.
Kiadóhivatal:
VII., Erzsébet-körút 18—20. sz.
Fiók-kiadóhivatalok:
U., Vilmos császár-ut 14. szám
és IV., Váci-utca 13.
Wien: I., Kohlmarkt 7.

Jákób hangja

és Ézsau keze jut az embernek eszébe, ha a választási küzdelem utolsó heteinek panorámáját szemlélgeti. Akármelyik kortesdobogóra lép rá a miniszterelnök, igazi apostoli lélekkel hirdeti, hogy él-hal az igazi megbékélésért, a felekezeti viszálytól irtózik, mint az ördög a tűntől s életének egyetlen tündöklő vezérsillaga, hogy a törvény és az igazság végrehalására az őket megillető királyi székeken trónoljanak. Jömagunk is elgyönyörködtünk ez apostoli igékben s optimizmusunkban odáig ragadtattuk magunkat, hogy ezekre az igék-re egy boldog, a szeretetben és a közös munkában összeforrott jövődöt építettünk. S ezalatt apránként megerősödtek a választási előkészületek körvonalai s ezekből a körvonalakból azt lehet következtetni, hogy a mostani választások feltűnően hasonlítanak azokra a régi magyar választásokra, a melyeknek aktáit nem szívesen tettük ki ablakunkba. A közgazgatási szervezet nem adminisztrál, de lelkeket alakít, puhít, formál a kormány képére. A szolgabíró az ellenzéki jelölt nyomán kullog és lesi, merre néz és hogyan lélezkedik a vakmerő. A derék csendőrnemcsak a betyárokat kergeti, — lengő kaskastolla az alkotmányos mérkőzés szerves részévé vált. A szabad véleménynyilvánítás e klasszikus felfogását azzal tetézi be a miniszterelnök, hogy vasárnaponként olyan jelöltek mellett száll síkra, a kiknek cselekedetei az ő nemzeti igéinek megcsufolását jelentik. Holnap, például, két oly jelöltet fog a békét szomszédhozó népnek ajánlani, a kik szüntelenül a békétlenséget prédikálták és ültették át a gyakorlatba. Az egyik a gyűlölet olyan hurjait pengette, hogy abban csak a pokol lakói találhattak örömet. A másik egy oly ujságnak az irányító főembere, a melynek minden sora homlokegyenest ellenkezik a Bethlen hirdette összefogással. Tehát Jákób hangja és Ézsau keze?... Nem szabad a miniszterelnöknek csudálkozni, ha a nemzet ma — annyi szó-szó-szó és oly kevés tett után — e szimpla fortélyt fölíryesen tolja félre.

Barthou visszaérkezett Genuába

Ma délelőtt megkezdődött döntő tanácskozása Lloyd George-zsal Olaszország és Anglia a franciák és a belgák nélkül is tovább tárgyalnak az oroszokkal — A helyzet pár nap alatt tisztázódik

Genua, május
(Az Est kiküldött tudósítójától)

Néhány órással késéssel érkezett meg Barthou vonatja ma reggel. A pályaudvaron Barrère várta s mikor kiszállt, azonnal karunk fogta és az autómobilhoz kísérte, hogy megszábadítsa a hírekre leskelődő ujságírók rajától. Az autómobil száguldván röptette őket a Villa Reggióba. Mihelyt kocsi szálloztak, Barrère elővette irattáskáját s átnyújtotta Barthounak az időközben érkezett táviratokat. Barthounak csak annyi ideje volt, hogy átöltözködjék és már ismét autómobilra ült, hogy a Villa Albertibe menjen, a hol

Lloyd George délelőtti fel-tizenegy órára várja.

Még senki sem tudja, mit hozott magával a francia delegáció vezetője Párisból. A legbeavatottabbak szerint Lloyd George nem a legrosszabb hangulatban várta Barthout. Az a vérmes optimizmus, a mely az utóbbi időben az angol delegátusok arcán tükröződött, csökönyben van. A Hotel Miramarban már nem olyan erélyes a hang, mint volt eddig. Az angol delegáció sajtófőnöke a világ lapjainak gramofonjába tegnap reggel nem nagy önbizalommal mondta be a szokásos helyzetjelentést.

Minden a körül forog, engesztelhetetlenek maradnak-e a belgák. Azok a hatalmak, a melyek hozzájárultak az orosz memorandumhoz, állják szavukat és lekötötteknek tartják magukat Facta aláírásával.

Vannak, a kik még mindig hiszik, hogy rendbe jön a dolog, ámbar a szovjetdelegációnak átadott jegyzéken aligha lehet változtatni. Mindenesetre még napok főgnak eltélni, míg Lloyd George a belgákkal és a franciákkal tárgyal. Annyi bizonyos, hogy

Lloyd George megbarátkozott azzal a gondolattal, hogy a franciák és a belgák nélkül keressen meggyezést az oroszokkal.

Ha Barthou csakugyan szabotálni akarja a konferenciát, a mennyiben ráveszi a belga delegációt, hogy hagyja ott Genuát, akkor már ma az a kellemetlen meglepetés érheti, hogy Lloyd George fel fogja világosítani őt azokról a

tanácskozásokról, a melyek a tegnap esti órákban az orosz, az angol és az olasz szakértők között a memorandumról végbementek. A kulisszák mögött ugyanis mindegyik gőzerővel dolgoznak, hogy formát találjanak, a melylyel a kényes kérdést a nyilvánosság előtt lehessen tárgyalni. A nehézség abban van, hogy

az orosz szovjetdelegátusok még nem mondták ki az igent és nehezen akarják magukat erre elszánni.

A készpenz, a melyet nekik ajánlanak, nem ér föl azokkal az elvekkel, a melyeket fel kellene áldozniok, viszont a helyzet parancsolóan követeli tőlük, hogy ne mondjanak kerekén nemet.

Csicserin tegnap majdnem két óra hosszat tanácskozott Rathenauval és a német birodalmi külügyminiszter nem titkolta előtte, hogy Lloyd George arra kérte, hogy hasson mérséklőleg az orosz delegációra.

Az angolok nagyon idegesek. Bizalmatlanok a franciák irányában. Tudvalevő ugyanis, hogy mikor Barthou Párisba utazott, valójában magáévá tette az oroszokhoz intézendő memorandumot. Már nem volt Genuában, mikor a belgák duzzogva visszahúzódtak, de még nem volt Párisban, mikor Barrère Poincarétól táviratot kapott, hogy várjon az aláírással, ellenben Párisban volt azon a minisztertanácsban, a mely ugy határozott, hogy

Franciaország a szocializált magánvagyon teljes kártalanításának követelésében szolidáris Belgiummal.

Tudta-e ezt előre Barthou, vagy sem, mi rejlik e mögött? Ez a kérdés izgatja az angolokat. És nagyon fontos kérdés az is, hogy ez a belga-francia szolidaritás csak a memorandumra terjed-e ki, vagy az európai békepaktumra is?

Sok függ a kis-entente állásfoglalásától. Schanzer pénteken hosszasan tanácskozott Benes esch miniszterelnökkel

s olyasvalaki, a ki ezen a konferencián jelen volt, azt állítja, hogy a veszedelem el van hátrítva és az a nagy darab kő, a melyet Párisból olyan erőteljesen hajítottak a konferencia vizébe, nem fog nagyobb hullámgörbületet venni a felszínen. Mindenesetre olyan zürzavaros a helyzet, hogy senkisémer hangosan beszélni.

mindenki bátortalanul szitog, általános a bizonytalanság.

Hátat fordítanak-e a konferenciá-

nak a franciák és a belgák, Olaszország és Anglia mellé áll-e a kis-entente, elfogadja-e a szovjetdelegáció a memorandumot és ha mindezekre a kérdésekre igen lesz a válasz, tovább fog-e tárgyalni a konferencia Barthou és Jasper nélkül?

Míg a francia delegáció elnöke Párisban volt, újabb zavaró esemény történt. Nem esekélyebb robbanással, mint a rapallói szerződés, pattant ki a hír, hogy

a szovjetkormány szerződést kötött a Shell Companyval és ennek a hatalmas angol vállalatnak kötötte le az oroszországi petroleumforrások kiaknázását.

A német-orosz szerződésen csak a franciák botránkoznak meg, most sokkal általánosabb a megrökönyödés. Az angol cáfológép sokáig habozott, míg működni kezdett és a cáfolat távolról sem olyan határozott, hogy el lehessen hinni. A tény az, hogy

a szerződés kész, csak az aláírások hiányzanak róla.

Eppen úgy, mint a rapallói szerződés hírének kirobbanásakor. Akkor is kész volt az egyezmény, csak alá kellett írni.

A petroleumszerződést nyomban aláírják, mielőtt megtörténik a szovjetkormány politikai elismerése.

Nem titok, hogy a belgák keze van a játékban, ők gondoskodtak róla, hogy a petroleumszerződés híre nyilvánosságra jusson. A belgák nagy lármát ütöttek és segített nekik a Northcliffe-sajtó, a melynek mindig az a fő, hogy bizalmatlanságot gerjesszen Lloyd George ellen. És alig hogy elült a meglepetés, a melyet a petroleumszerződés híre keltett, új szenzáció csapott le:

az olaszok szénszerződést kötöttek a törökökkel, az angorai kormánnyal.

Ez természetesen az angoloknak nem tetszett. Az angol lapok felháborodtak, éles huurokat kezdtek pengetni az olaszok ellen és mondták, hogy Schanzer külügyminiszter, a kinek a hír nyilvánosságra juttatása után órák hosszat tartó konferenciája volt Lloyd George-zsal, panaszkodott az angol miniszterelnöknek az angol sajtó kiméltelen hangja miatt.

Az olasz delegáció körében az angol miniszterelnök és az olasz külügyminiszter tegnapi hosszú tanácskozása után az a hír járta, hogy a konferencia végtelenül nagyjelentőségű volt Olaszország jövődö politikájára nézve. U.

Pénzen vásárolt férj

London, május 4.

Amikor már kőbe esett a család drama részleteit megírni a bíróság előtt egy ügyvéd felesége. Henry Broad ügyvéd szegény ember volt a háború előtt. A háború kitörése után, nyomában a háborúval került és a megakadályozott időközökben lezárulva, végigszalagta a háborút. Az utolsó hónapokban már szerencsés volt. A leggyorsabban megköszönték, hogy a háború után is lezárult és innen polgári foglalkozáshoz tért vissza. Az ügyvédi íráskor azonban nem akart felfutni. Úgydara erre különböző vállalkozásokba foglalkozott. Ezen a téren sem volt sikere. A kudarcok mélyen bántották a férfit.

A múlt év végén megismerkedett Ethel Kedroy kisasszonnyal. Ez a kisasszony a nagynénjénél lakott a West End egyik előkelően berendezett házában. Az ismeretség mind szorosabbá vált közöttük, — mint az a bírósági tárgyaláson kitűnt — a leány komolyan megkérte a férfit kezét.

— Tudja mit, — mondotta a leány szülőszóra — én magam nélkül úgy nem tudok élni, vegyen el feleségül... Tudom mit akar mondani; azt, hogy már van felesége. Nem is akarom én magam a felesége és a gyermekei mellett elcsúszni. En annak rendje és módja szerint megcsúszom én a feleségetől.

A Broad tiltakozni akart, de a leány nem engedte szóhoz.

— Most ne mondjon semmit, — folytatta — gondolja meg a dolgot a hűvös szobán nyitkozgók. Ismétlem, én hajlandó vagyok önt megvásárolni a feleségétől. Tudom, hogy ez végletekig brutális hangzik és sérti a mi civilizált keresztény lelkiismeretünket, de én megígérem, hogy gondolkodok róla... Én szegény vagyok. Az ön felesége és gyermekei nem fognak nyomorogni, én pedig férjül kapom azt, akit szeretek. Gondolja meg, Henry... Gondolja meg...

Az ügyvéd, úgy látszik, néhány hétfőig gondolkodott a gondolatán, végül is arra a meggyőződésre jutott, hogy Miss Ethelnek tökéletesen igaza van.

— A mikor először előadta a tervet, — beszélt a bíróság előtt az ügyvéd felesége — elájultam. Aznap és másnap nem is mertem vele többé előhozakodni. Harmadnap azonban ismét a szemem elé tárta, mily jól fogunk járni mindannyian, ha belemegyek az üzletbe. Ékesszólóan adta elő, mi vár rám, ha elfogadom az ajánlatot. Három év óta nem egyéb az életünk, mint tárgyalás. A lakásunkból minden elmozdítható eladunk már. A gyermekeinket nem tudjuk tisztességesen nevelni; pedig mily nagy reményeket bízunk ahhoz, hogy a fiunk és a lányunk a lehető legjobb nevelést kapja. Mi kellett őket venni az intézetből, mert nem tudtuk a nagy díjakat fizetni. En ruhát, kalapot évek óta nem vettem magamra, feketénemünk is ott van. És ez a nyomorúság — mondotta végül — csak napról-napra fokozódni fog, ha együtt maradunk. Ugy látszik, egyetlenes módon üldözi őt a sors, mert akarmire is teszi ő rá a kezét, az rögtön sárba válik. Nincs más menekvés tehát, mint... Én sirtam, kezemet fordítottam, de ő hajthatatlan maradt. 50.000 fontról beszélt, onyit kapnék, ha beleegyeznék a válaszába. 50.000 fontból életem végéig gondtalanul élhetnék és ezennel a gyermekeimnek megadhatnám mindent, a mit a szívem kíván.

— Nos, — kérdezte a bíróság a lában állni alig tudó asszonytól — ön mire határozta el magát?

Az ügyvédnek pillanatokig nem válaszolt, majd így szólott:

— Napokig tartó felkutatás után úgy határoztam, hogy beleegyezek abba, a mit az uram akar tőlem. Hígyjek el, nem magamért tettem, hanem a gyermekeimért...

E kijelentés után siri csend támadt a tárgyalóteremben. A közönség sorában lévő asszonyok sírni kezdtek, majd pár perc múlva a bíróság törte meg a némaságot:

— E szerint ön beleegyezik a válaszába...

— Beleegyezek! — rebegette a haldobálóan az ügyvéd.

A bíróság ezután felolvastatta az íráshoz csatolt levelet, melyet Miss Ethel írt az ügyvéd feleségének abban az időben, amikor Broad még nem

Magyar-cseh harc az aggteleki cseppkőbarlangért

A határkiigazító bizottság döntésétől függ, hogy Magyarországé marad-e a barlang?

— Az Est tudósítójától —

A magyar-csehszlovák határon működő vegyes határkiigazító bizottság most járja be a trianoni határt. A napokban ért el a bizottság az aggteleki cseppkőbarlanghoz, a hol a határ megvonásakor különösen fájdalmas igazságtalanság történt.

Csonka-Magyarország határa a trianoni békeszerződés szerint keresztülzeli az aggteleki cseppkőbarlangot.

A Baradla nevű barlang déli bejárata magyar területre esik, a tőle körülbelül tíz kilométerre fekvő kijáratá azonban már csehszlovák területen van. A Poronyató déli oldalán a barlang magyar területen levő bejáratánál magyar őráll, az északi kijáratnál azonban ott áll három év óta a cseh őr. A Felvidék megszállása óta a barlangot lezárták és a bekegyek utána sem nyitották meg a közönség számára. Így tulajdonképpen egy semleges zóna keletkezett itt, nincs megállapítva, hogy a barlang közepén hol húzódik a határ, a török mecseten megy-e keresztül, vagy a nagy ebédlőn, vagy a paradicsomon, vagy a rókalynokon, vagy Semiramis függőfoktján?

Az aggteleki cseppkőbarlang Nagy-Magyarországnak egyik legértékesebb és leghíresebb természeti csodája volt. A világ második legnagyobb cseppkőbarlangja ez, a hol a gyönyörű cseppkőalkutakon kívül rendkívül fontos prehisztórikus és kőkorszakbeli emlékeket találtak. Most, hogy a határkiigazító bizottság elért ehhez a ponthoz és nyilvánvalóvá lett, hogy a határt itt ki kell igazítani, mert semmiképpen sem lehet ez a barlang közepén keresztül, cseh részről azonnal megindult az akció, hogy

a barlangot Csehszlovákia számára szerezzék meg.

A cseh lapok részletesen foglalkoztak ezzel az esettel és követelték, hogy kormányuk tegyen meg mindent, hogy a barlang a határkiigazítás révén Csehszlovákiának jusszon.

Nálunk néhány héttel ezelőtt Cholnoky Jenő professzor szólalt fel először ebben az ügyben és a magyar közvéleményre appellált, a melynek szintén követelnie kell, hogy a barlang, a melyet a magyar tudomány tárt fel és a mely Csonka-Magyarország kevés megmaradt természeti kincse közé tartozik, ne kerüljön idegen kézre.

Érdeklődünk most a Budapesti székelő magyar határmegállapító

akart beleegyezni a válaszába:

— Vegye tudomásul, asszonyom, — így hangzik a levél — én semmi körülmények között sem mondom le a férjéről. Az enyém lesz, ha ég és föld összeér is. Akarmire határozza is el ön magát, és az én oldalam mellől nem fog eltávolozni többé. Mellettem megízlelte azt a boldogságot, a mely egy férfit igazán boldoggá tehet. Ne habozzon tehát soha. Az ön előtt álló alternatíva nem ez: férj, vagy pénz; hanem pénz vagy nyomorúság. Henry nem lesz többé az öné.

A mikor a levelet felolvasták, a bíróság a megjegyzést tette:

— Nem tételeztem volna fel ily kiábrándító alternatívát egy nőben.

Ezután kihirdette a határozatot, a mely lehetővé teszi, hogy a Broad-házaspár válópöre a rendes válóbíróság elé kerüljön és ott a legrovidebb idő alatt dűlre jusszon.

Harisnya-kereskedők figyelmébe!

Tekintettel a német gyártmányú muslinharisnyák hiányára és magas árára, mindenféle falkult és rossz színű kötött és szövött férfi, női és gyermekharisnyákat gyémánt, fekete, bagaria, covercoat és bármely kipánt divatszínre átfestek chemnitz módszer szerint és adjusztálva visszaszállítottak. — Vidéki kereskedők, akik vásárlás céljából Budapestre jönnek, a magukkal hozott árul 24 óra alatt elkészítve visszavihetik. — Az országban versenytől munká.

Löffler

Első Óbudai Harisnya-gyár III., Szentendrei-ut 8178. sz. Telefon 108-79

Butorok eladók

magánostól magánosnak Szép ruházatrészek, nagy könyvszekrény, íróasztalok, nagy szelinszék. Telefon déltől: J. 125-36

NOXIN-KRÉM

csak finom bőrműveknek

Fényképezőgépet

legjobban eladható vagy becsérélhető Hatschek és Farkas-nál IV., Károlyi-körút 26., vagy VI., Andrássy-ut 31. sz.

Tabaszi és nyári modelljeinket kiárúsítjuk

Schneider Rózsi és Kató női ruhagyártó, IV. ker., Váci-utca 8., felem.

Faúr- és butorgyár

tömeggyártásban és kalkulálásban jártas vezetőt keres

ki ily állásban már hosszabb ideje működött. Ajánlatok a Fixum és jutalék jellegre a kiadóra kérésre.

Kőbányai-ut 35/c telepen eladók:

Kocsalkatás, szerszámok, benzines-hordók, gépsziják, vasszelemberek, hengerek nyilvános árúfértésen május 8-án, déltől kilenckor.

Budapest belterületén bárhol kétszobás lakást

azonnali beköltözésre Keresek

Ajánlatok 100.000 koronáig jelzőre Tenzer Gyula hirdetőjébe, IV. ker., Szervita-ut 8. sz. kérek.

Erőteljes munkatellengyelőnő

keres az „Océan” konzervgyár Dunakeszin. Csak olyanok jelentkezzenek, akik magyarul és németül tökéletesen beszélnek és irnak és akik hasonló minőségben már alkalmazásban állottak

Brilláns 10-120.000 K-ig

aranyat, ezüstöt, platínát mindenkinél drágábban veszlek. Schwimmer, Solyom-u. 22., tsz. 1. Tel. 171-34.

Rajzoló és konstrukteurok

kerestetnek. Práctíós mérnök szakmában jártas irak küldjék kimerítő ajánlatukat fizetési igények megjelölésével a F. W. 59-ig jelzőre Boker, Békő és Tarsa hirdetőjébe, V. ker., Dorottya-utca 7. szám.

A bádógosszág mestersegkimerítő leírását adja

az ipar könyveinek 4-ik kötele:

Bádógosszág

Irtó Clementis László gépészmérnök, iparisk. tanár.

325 ábrával, 11 táblázattal, ára 176 K.

Tartalom: Az anyagok ismertetése. A bádógosszág munkamódjai, szerszámok és gépek. Kereskedelmi árú előállítás bádógosszág. Épületbádógosszág. Bádógosszág állapítás. Kalkuláció. A bádógosszág normál berendezése.

Kapható AZ EST könyvkereskedésében, VII. ker., Erzsébet-körút 48-20. sz., IV. ker., Váci-utca 12. sz., V. ker., Vilmos-császár-ut 14. sz., Magyarország könyvkereskedésében, VII. ker., Erzsébet-körút 9. sz.

Ezüst esküvői ajándék

személyesen becses műtárgyak nagy választékban

Schönwald Imre IV. kerület, Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sarkán. Elszerez bevétele legmagasabb árban.

Használt, jó állapotban lévő chamottetéggyár

berendezéséhez szükséges gépeket vesz, mostépülő chamottetéggyár. Ajánlatok: Lederer Ervin, Nagyvárad, Szalárdi-utca 1. szám, címzendők.

25 éves találkozó.

Kérjük osztálytársainkat, kikkel a Baross-utcai gimnáziumban 1897-ben érettségiztünk, közöljék címüket dr. Mayer Károly (V. Erzsébet-ut 15.) miniszteri tanácsossal, 25 éves találkozóink előkészítése céljából. Dr. Mayer Károly, dr. Urbanovich Zoltán, Karay Aurél.

KÉPET csak Fränkelnél

vegyen! IV., Váci-u. 30. Telefon: 133-31.

Keresek üzlethelyiséget

iroda céljára

a fővárostól az Erzsébet-hídig, Nádas-utca, Dorottya-utca, Gellért-utca, Váci-utca, Kossuth-utca, Bécsi-utca, Koronaherceg-utca vagy ezen a területen, hasonló forgalmu utakon.

Csak utcára nyíló, legalább két kirakatos, előkező üzleti helyiségre reflektálok.

Közvetítés és felépítés díjazva. Ajánlatok: a Nivós helyisége jelzőre Boker, Békő hirdetőirodába, Dorottya-utca 7.